

J. v. Vondels Joseph in Egypten : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/36959>

Bell
7. E. 6

De tyd en heeft noyt weghgenomen

So blinckt hun deugt voor iedereen.

Den naam en 't overschot der vromen

Want nadat zy zijn overleēn

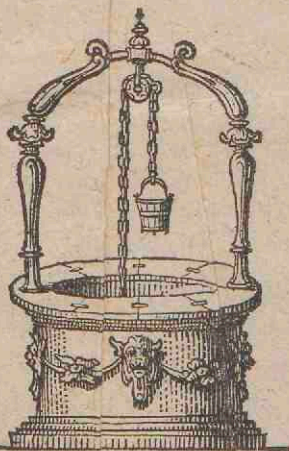
J. V. VONDELS
JOSEPH

In EGYPTEN.

TREURSPEL.

*NB Lees op
tytel van Blon
de Comdie van
Joseph in Datto*

Nusquam tuta Fides.

ELCK ZYN BEUIT.

AMSTERDAM, Gedrukt by Dominicus vander Stichel.

Voor ABRAHAM de WEES, Boeckvekooper op den Middeldam, in't Nieuwe Testament, Anno 1710 c x l.

2

Den Heere
Ioan Vechters of Victorijn,
Rechtsgeleerde.

DE Schouburgen, t' Athenen en Rome, zaten van
out als voor t' hooft geslagen, en opgetogen van
verwonderinge, over Hippolytus, die de vleieren
en aenlockingen van Phædra, Theseus gemalin,
zijn stiefmoeder, rustigh en onbeteutert afkaet-
te; en lieten tranen, langs hunne kaecken, big-
gelen, over den rampzaligen val des onschuldigen
jongelings, sneuvelende van den wagen, langs
het strant, daer t' zeedroght, opgeweckt door 's vaders vloeck en bede, op-
borrelende, en opbruizende, de paerde aen t' hollen broght: zeker een deer-
lijk onnozel erbarmenswaerdigh ongeluck, indien men 't gelooven magh:
maer wie dit stuck niet naerder inziet, zal lichtelijck bevinden, dat, in t'
aflaen der onkuischt, d' Amazoner niet zonderlinghs nocht lofwaerdighs
uitrechte, waerom hy den tittel van GEKROONDEN HIPPOLYTUS
verdiende: eendels, overmits de stiefzoon, niet zonder bloetschande,
zijn stiefmoeder kon misbruicken; anderdeels, om dat hy uit den aert
Mouryân en Mouryânus, een huwelijshater ja vrouwenhater was; ge-
lijck Venus by der poeit zeyt:

Hy schelt my d' alderfnootste smet
Van alle de Godinnen,
En schuwt, vervaert voor 't minnen,
Het huwelijck, en t' bruilofsbedt:
en hy zelf: 'k Vervloeck verwensch en vluchtze altzamen,
't Zy reën, natuur, of razerny;
Ick haet met lust haer vleiereny.

Anders is 't met mijn' godoruchtigen en aller kuischten Ioseph gelegen, die,

van Godt en de natuur niet misdeelt, niet t' uitharden van dien schricke-
lijcken storm der bekooringen, in de bloen en bittere zijner jaeren, na zijn
onverdiende tweejarige gevangenis, op den troon van eere geraeckt, in hu-
welyck trat met Anath, des Aertspriesters dochter; waer by hy Ma-
nasse en Ephraim winnende, wel dede blyken, dat hy stock nochte block
was, gelyck Xenokraet de philozoph, van vien d' overgoelijcke en dartele
Phryne [die Venus kerck beschonck uit heur lijfrent met een outaerbeelt
en Venus van louter gout] ging uitroepen, latze, al den nacht, by een
kout en zieloos stokbeelt gelegen hadde; na datze by hem onder gekropen,
smorgens, ongekust en ongerept, van zijn bewoze zyde opstont: want zy
sloot, het moest een Godt of steen wezen, die geenen treck tot Ioffers ge-
voelde, daer zoo schoon een gelegentheit hem twghde om zijne mensche-
lijckheit te betoonen. Het beliefte de heilige Ghest onzen degelijcken Io-
seph, als een' zuiveren spiegel van onverzettelijcke kuischeit, op te han-
gen, in de slaepkamer der jongelingen, die, van moeders lichaem aen, met
schoonheit en bevalligheit overgoten, menighmael in de lente van hun le-
ven, door den toverzang dezer meerminnen, schipbruck lyden, naer gele-
gentheit van landen en plaetsen, maer meest in der joningen boven; daer
godt vruchtigheit, kuischeit, temlust, zedigheit en nati gheit wiltbraet,
en dickwils qualijck te vinden, d' ongebondenheit volblust en reuckeloos-
heit wellekom zijn.

Wat al gevaer en zorgh is aen de schoonheit vast!

Een lichaem, overlaen van schoonheit, streckt een last

Ondraeghlijck voor de ziel, die onder 't pack gaet stenen,

En hoeft een stercken staf van deught, om op te lenen,

Indien zy 't ongeschent, en zonder ongeval,

Langs 't glibberige pat des levens, torssen zal:

Want schoonheit streckt een wit van elx bekoorlijckheden:

Een yeder vlamt 'er op: men vleit haer met gebeden,

Bezit van eere en staet, genot van weelde en vreught:

De schoonheit, die dan treet in 't bloeienst van haer jeught,

Is reuckeloos en teer, en laet zich licht verleien

Van 't lockaes, daer bedrogh haer loos meê weet te vleien;

Ver-

III

Verkieft het schijnbre goet , met eenen dommen zin ;
En laet , al wulpsch en blind , den ruimen doolwegh in ;
Wiens ingang lieflijck schijnt in 't eerst , maer in het ende
Hoe langer enger wort , met doornen van ellende
En zwarigheên begroeit , wanneer men , met beklagh
En tranen voortgeleurt , niet weêr te rugge magh .

De bybelsche en weereletsche historien waerschuwen de jongkheit , als met vierbakens , door d' ongelucken en rampen , waer in zy vervielen , die de wulpsche lusten den vollen toom gaven : en of men van Herkules verziert , dat Deught en Wellust hem tot ongelijcke wegen noodighden , nochtans streckte hy zelf , dickwils in wellusten verzopen , en endelijck daer door deerlijck om hals geraeckt , een onstichtelijck voorbeeld voor anderen , die dien verliefden vrouwenheldt , als een Heiligh , op 't altaer zagen staen . Oock kunnen min tot slichtinge dienen de stuurre en zuure Melanion , die , in wildernissen en woestynen , het schuwe wildt op de bielen zittende , van alle vrouwenaenzichten , als van gruwelijcke grijnzzen en ondiereen , al bewende en doots van schrick , voorliep ; oock sommige Heidenen , die , de weelde van hun natuur met vergiftige drancken uitblussende , of met steene messen besnoeiende , al schaemroot moeten aenzien , dat dees Hebreusche propheet en heldt , in 't worstelperck en de loopbaen der kuischeit , met den prijs strijcken ga ; nadien zylieden door witerlijcke middelen , dees alleen uit kracht van zijn geloof en godtvruchtigheit , vrywilligh , midden in een koninglijck hof , midden onder een ledigh lekker en jofferachtigh volck (dat in de roozen en violetten der oleiende wellusten tuimelde) die zoetprickelende lusten temde ; niet gelijk een opgevoede by Pittheus , of in Pythagorische , maer in de volmaecte leeringen en schole des allerheiligsten Meesters , van wien hy , zo veele eeuwen te voren ; door zijne onbestroken wandel vernederinge en verheffinghe , een schets en schaduwe verstreckte . Stichtelijcker zal dan mijn onverziede Hippolytus , op 't gemyde toneel tredende , uwe E. en anderen laten oordeelen , of mijn tooneelwyer hem naer 't leuen uitbeeldt ; en of zijn schoone ziel ten schoonen lichaem oogen en aenschijn uitstraelende , en myne tooneelbeelden eenen luister byzettende , zoo de gunst der aenschouweren verdient , dat men dan van hem magh zeggen :

IV
Tutatur favor Euryalum , lacrymaëque decoræ,
Gratior & pulchro veniens è corpore virtus .

De lieve tranen op de wangen ;
De deught , aenvalliger en kuifsch ,
In't overfchoone lichaem t' huis ,
Aen Joseph hier den loopprijs langen .

*Mijn Joseph verblijt zich en lacht alreë, om dat hy valt in uwe handen,
die hem zo groot eene gunst toedroeght , gelyck bleeck in't vertalen van So-
phompaneas ; toen uwe boeckkamer , gelyck voorhenen en sedert menigh-
mael , ons voor een Parnas diende : want uwe bezigheit , t' elkens het heur
beroep toelaet , gaerne met de Zang goddinnen uitspannende , zelf Apollo
waerzen offert , of gediensigh een slaghoeër streckt , aen de wiecken der
zwanen , die , gryze en afgezonge vogels van verre nastrevende , den he-
mel ter eere zingen ; waer van eeuwigh getuigenis zal geven hy , die eeu-
wigh wenscht te blyven*

Vre E. dienstwillige dienaar ,

JOOST van den VONDEL.

t' Amsterdam, 1640. den 23^{en}
van Wijnmaent .

IN-

I N H O U D T.

Oseph, van Madianners en Ismaëllers in Egypte gevoert, en verkocht aen Potiphar, koning Pharoos kamerling en hofmeester, wort door zijns heeren gunst vry gemaect, in kunsten en wetenschappen opgetrocken, en ten leste gezet in't opperste bewint van't huis, door Godt merckelijck gezegent, onder't opzicht dezès jongelings, wiens wijsheit en deught in een schoon en welgeschapen lichaem uitmuntende, de Hofmeestres zoo verleckerden, datze menighmael die godtvruchtige en alerkuifchte ziel tot onkuifcheit zocht te bekooren; maer t'elkens, zoo stantvastelijck als godtvruchtelijck, afgeslagen zijnde, en gelegenheit bespiedende, op zekeren feestdag, op hare schandelijcke begeerte drong, en aenhiel, ja hem by zijn kleet greep: waer over hy ten huize uitvliedende, het kleet ten beste gaf aen haer, die, al't huisgezin te zamen roepende, den Hebreuu geweld en schennis te last ley, 't welck by haeren gemael zulx gelooft wert, dat hy den beschuldighden in 't konings gevangenisse smeet.

Het Treurspel begint en endight met den dagh. Potiphars huis is het tooneel. De Rey van Engelen spreeckt de voorrede.

Personagien.

Personagien.

REY van ENGELN.

JOSEPH.

VOESTER.

STAETJOFFERS.

JEMPSAR.

POTIPHAR.

J O S E P H

In E G Y P T E N.

H E T E E R S T E B E D R Y F.

Rey van Engelen.

Aer schijnt de zon op't hof, en zijn vergulde tinnē,
En weckt heel Memphis op, en schiet heur stralen
binnen

Dit hoffelijcke huis, en alle zalen van
Den grooten Potiphar, dien koninglijken man;

Wien Joseph, Jakobs zoon, als een gewenschte zegen,

Weleer lijfeigen wert; toen hy van verre wegen

(In Kanaän van zijn gebroederen verkocht,

Aen Arabiers, en over Nijl te merckt gebroght,

En weder opgeveilt) te hoof in dienst geraeckte,

By Pharoos amptenaer, die hem goetwilligh slaeckte,

En zette dien Hebreeuw, geleert, van elck bezint,

En zynen meester trouw, in top van 't huisbewint.

De heer, door 's dienaers trouw, ontlast van alle zorgen,

Hecht, nacht en dag gerust, den avont aen den morgen;

Maer niet zijn gemaelin, vrouw Jempfar, die, ontroert

In haeren geilen geest, zoo schendigh wort vervoert,

Om, buiten spoor van eere en van betaemlijckheden,

Het vier van deze pest (die ziel en lijfen leden

Zoo dootelijck besmet) te koelen met een' kus

Van Josephs schoonen mont, en kuifche lippen: dus

Verflingert op zijn jeught en deught, en zuivre zeden,

Heeft zy nu, dagh op dagh, den jongeling bestreden;

Die noit op haer geboon noch lockaes acht wou slaen,

En nu den jongsten storm groothartigh uit moet staen.

J O S E P H

Het huis van Potiphar wil een tooneel verftrecken
 Van 'shelts godtvruchtigheit, die wy om strijt bedecken,
 Met deze vleugelen, waer meê wy zijn gedaelt
 Op d'aerde, uit 't eeuwich licht, dat van Godts aenschijn straelt;
 In Josephs aengezicht, en elckontvonckende oogen,
 Waer uit dees Hofmeestres haer koortfen heeft gezogen.
 Heel Memphis recht van daegh een afgodts stacie aen,
 En al de stat reedt toe op 't prachtighste uit te gaen;
 Maer Joseph [binnens huis gezint Godts troon te naderen,
 En zich vast kleedende] reedt toe den trooft der vaderen,
 Den eenen waeren Godt te groeten met gebeên,
 En biddende met hem als in gespreck te treên;
 Uit goddelijcke zorg, voor geen onnutte droomen,
 En 't geen hem in den slaep te nacht is voorgekomen:
 Op dat hy het gemoedt met zulck een voetsel stijf,
 't Welck aen het lichaem niet, maer aen den geest beklif:
 Want eene ziel tot Godt en 't goddelijck gedreven,
 Behoeft, als 't lichaem, spijs en voetsel om te leven;
 Om onder 't juck van 't vleesch, het welck den geest vermaft,
 Niet eens te struickelen, maer boven haren last
 Te streven naer om hoogh, naer 't eenigh wit der vromen,
 Van waer alleen de ziel beginfel heeft genomen;
 Dies zy, in 't slijck gespat van 'slevens oirsprongk af,
 Vast woelt, en hijght naer hem, die 't al zijn wezen gaf.
 Maer ziet die Jongeling daer uit zijn kamer stappen.
 Hoe zweemt hy naer de deught en al haer eigenschappen!
 Nu luistert wat die wyze en heldre mont ons zeit,
 En hoe voorzichtig 't hart zich tot den strijt bereit.

Io. Zijt wellekom, herbore straelen,
 Die schemering en duifternis
 Het hoofd beschaemt doet onderhaelen;
 Vertoont ons al wat zichtbaer is,
 Paleizen, naelden, lanen, stroomen;
 En weckt het al wat adem schept.

In E G Y P T E N.

O zon, die, met uw goude toomen,
 Den hemel tot een renbaen hebt;
 Van waer ghy al des weerelts oogen
 Bekoort, met dat bekoorlijk licht,
 Welx ondergang wy noo gedoogen:
 O alverquickende aengezicht,
 Wanneer zal uwe sackel baeren
 Den dagh, dien lang gewenschten dagh,
 Dien ick geheele twalef jaeren,
 Verdaghvaert heb met mijn geklagh;
 Den dagh, die mijn verdriet koom slaecken,
 En vaders vrolijk aenschijn toon;
 My kussen doe der broedren kaecken,
 Oock Benjamins onnoosle koon,
 En och den gront van mijn geboorte;
 En zet my op mijn grootvaers erf,
 Vernoecht voor Mambre en Hebrons poorte,
 Eer d' oude man van hartzeer sterf:
 Terwijl ick hier worde aengevochten
 Van Jempfar, 't heete en dartle dier;
 't Welck, raezende van minnetoghten,
 Niet bluffen kan dat heiloos vier,
 't En zy in mijn bederf en schennis.
 O blinde ð breidelooze vrouw!
 Hoe breng ick uw gemoedt tot kennis,
 Voor dat vergrijp, vol naberouw?
 Wat zwarigheden of'er naecken?
 Wat of die nare droom beduit?
 't En zy Godts Englen my bewaecken,
 'k Raeck zonder schipbreuck hier niet uit.
 'k Was, docht my, in een schip getreden,
 En stack van lant: een storm stack op,
 Een kille schrick beving mijn leden,
 En gaf de vrolijkheit de schop:

J O S E P H

Dan scheen my d' afgront te verflinden :
 Dan zwichten wolcken voor den mast ,
 Gefolt gëssingert van wier winden :
 De kiel raecte op een zantplaet vast :
 Daer zat ick eenzaam en verlaten ,
 En klaeghde vast mijn' noodt de zee :
 Maer klaght noch kermen moght hier baten :
 De zee voelt niemants hartewee .
 O hemel , zoo die norffe buien ,
 Waermede ick droomende overvoer ,
 Al weder strijt en ramp beduien ;
 'k Beveel , ó stuurman , u het roer
 Van mijn gemoedt : ghy kunt my stuuren
 Behouden aen een stille kust ;
 En of ghy 't onweër lang liet duuren ,
 Noch slaep ick in uw' schoot gerust .
 Mijn Godt , mijn toevlught , uw geboden
 Gaen my ter harte in dit geschil :
 U eere ick , maer geen valsche Goden ,
 Noch os , noch hont , noch krokodil ,
 Gelijck dees domme Egyptenaren :
 Behoe mijn ziel in deze baren .

Voester . Staetjoffers .

Wie klopt hier aen de kamerdeur ?
Sta. Doe op , de Joffers staen 'er veur .
Vo. Och raect aen grendels noch aen sloten ,
 Ick koom u by . *Sta.* Hoe , slaept mevrouw ?
Vo. Haer oogen , effen wat beschoten
 Van waeck , my , vol van angst en rouw ,
 Vast houden waeckende , en verlegen .
 Zy heeft te nacht een koorts gekregen ,
 En niet een oogenblick gerust .
 De brant in't beckeneel gestegen ,

Neemt

IN EGYPTEN.

Neemt af, maer is noch niet gebluscht.

Sta. Wy quamen om het hair te poeren,
Te krullen, en met goudt te snoeren,
En haer op 't cierelijckst te kleên.

Vo. Verciert u zelfs, en gaet vry heen:
'z' Is niet gestelt om uit te komen.

Sta. En of dit qualijck wert genomen,
Dat wy, haer latende in dien staet,
Ons durven geven op de straet.

Vo. 'k Blijf borgh, laet my alleen betyen:
'k Weet u van opspraeck te bevryen,
En ken haer luimen al te wel.

Sta. Zoo durven wy, op uw bevel,
't Gezicht van deze feest genieten?

Vo. Gaet heen, 't en zal haer niet verdrieten.

Sta. Och Isis loone u deze deught,
O oude voester, die ons jeught
Vergunt met andren te vergaren.

Vo. 'k Bedanck als noch mijn jonge jaeren,
Met lust en weelde doorgebroght,
En gun u gaerne dezen toght.
De roozen blozen om te pluicken.
Wie tijdt heeft moet haer tijdt gebruicken.
Ick draegh de joffren haet noch nijt.
Gaet henen, bezicht uwen tijdt;
Daer tranen lijckzang en gebeden
Zich mengelen met vrolijckheden.

Rey van Engelen.

Zang.

SLuit voor Begeerte uw graegh gezicht;
Zy loert, zy loert om in te vaeren.

J O S E P H

Sluit d' oogen, vensters van het licht,
 Indien ghy wilt uw hart bewaren:
 Want zoo Begeerte eens binnen sluipt,
 Zy zal bederfen jammer baren,
 Dat eeuwigh smert, en eeuwigh druipt.
 De dingen zijn niet als zy schynen:
 De worm zit binnen lekker ooft,
 En levent kleur bedeckt venynen.
 Hy doolt zeer licht, die licht gelooft:
 In paradyzen nestlen slangen:
 De slangen hangen boven 't hoofd,
 Daer goude en blozende appels hangen:
 Dies wacht uw vingers, wacht uw hant,
 Noch vat de Doot niet met uw' tant.

Tegenzang.

't Godtvruchtige geslacht van Seth
 Lijt schipbreuck op korale klippen,
 Op een albasten een streelend bedt;
 En strant op 't zachte strant der lippen,
 Die vleien kunnen, als weleer
 Haer moeder, die met Adams slippen
 Den ganschen aertkloot ruckte om veer.
 De voorgang in 't wellustigh Eden
 Wort nagevolght van tijdt tot tijdt:
 Men schept vermaeck in 't overtreden:
 d' Oprechtigheit versmelt en slijt.
 De hemel, opgeweckt door 't starren
 Van zulck een' opgehoopten spijt,
 Verheft tot boven aen de starren
 Een zee, van geen geberght gestuit:
 Een zee wisch alle vlekken uit.

Toezang.

Wat ziet men schoone naeckten zwemmen,
 En dryven op den weereftvloet.
 Al 't water bluft en temt dien gloet,
 Niet maghtigh om zich zelf te temmen.
 Of vrouwelufften veel beloven,
 Men ziet hoe dier die lufften ftaen:
 Men ziet de weereft onder gaen;
 En komt verbode luft noch boven?

HET TWEEDE BEDRYF.

Voefter. Iempfar.

ZY flaept, doch ongeruft: 'k wil zachtjes nader treên.
 Hier leit het hooft: zy fmijt haer armen ftaegh van een,
 En naulix halfgedeckt kan 't bedt de leden houden.
 Best deck ick 't naeckte lijf, dat anders moght verkouden.
 My dunckt zy droomt: 'k wil ftill by 't hoofdeint blyven ftaen.
 Hoe raeskaltze in den flaept: nu laet haer eens begaen.

Iem. Al gaf my het geluck te dragen
 Den fcepter met den tullebandt,
 En d' eige kroon, die Pharo fpant;
 Al zat ick op des konings wagen,
 Ge-eert als koningin van 't lant;
 'k Had tienmael liever te behagen
 Uwe oogen, bruin als diamant,
 Dan 'skonings oogen, en de zielen,
 Die voor deze aertfche Goden knielen,
 En hen verheffen hoogh in top.
 Ick nam de kroon van mynen kop,
 En kroonde uw hooft met puick van ftralen.
 Een kus zou 't altemael betalen.

't Ge-

J O S E P H

't Genot van eenen kus is meer
Dan al 't genot van staet en eer.

Voe. Helaes ! voor 't minnent hart is rust noch vre geschapen ;
Want Min houdt scherpe wacht , als al de zinnen slapen .

Iem. Duur lang , ô liefelijcke pijn
Van minneschichten , diep geschoten .
Smelt Venus vier uw hart in 't mijn ?
Heeft zy uw hart in 't mijn gegoten ,
En bey de harten , eens geaert ,
Ononderscheidelijck gepaert .

Voe. Genoegelijcke droom , kunt ghy dees vlammen bluffen ;
Ick wil , in Josephs plaets , haer mont en wangen kuffen .

Iem. Dat 's artsény van yemants mont .
Wie kust mijn quynent hart gezont ?
Verzoet ghy zoo dit bitter lyen ?
Och Joseph , duick mijn morgenstar :
Och vlucht : daer dreight u Potiphar .
Hy komt ons deze vreught benyen .
Daer moort hy u in mynen schoot .
Waer heen gevloten voor de doot ?

Och voester , help , hy moort , hy woet , om my te krygen .

Voe. Wat razerny is dit ? dus uit den bedt te stygen ?
En langs de kamer naeckte te vliegen in het hemt ,
De vlechten om het hoofd , als dol en ongetemt ?

Wat razerny is dit ? *Iem.* Helaes , waer zijn mijn zinnen ?

Voe. Die zijn van huis , mevrouw . *Iem.* Och haelze weder binnen .

Voe. Hoe hijghtge dus ontstelt ? bedaer wat , en bekoel .

Nu koom , en zet u hier wat neder in dien stoel ,

Nadien ghy op de koets niet langer kunt geduuren . (ren ?

Koom schiet dien tabbert aen . *Iem.* Waer ben ick ? in wat muu-

Voe. Mevrouw , ghy zijt in huis . hoe zietghe zoo beroert ?

Hoe hangt dit hair om 't hoofd , zoo wildt en ongesnoert ?

Nu koom , laet my begaen : ick zal 't een luttel schicken .

Wat quam u over ? kan een droom u zoo verschricken ?

Daer

In EGYPTEN.

Daer is de spiegel: zie, en spiegel dit gelaet.
 Aenschouw eens, hoe die brant van 't hart in d' oogen slaet;
 Hoe mager 't aenzicht quijnt, en d' ingevalle kaecken;
 Hoe Min het schoon misverft, en hoe zijn boogh kan raecken
 Een ongewapende hart. hoe heel ick dees quetsuur?
 Blus uit, blus uit by tijds dit zorgelijck smeulend vuur.
 Blus uit den brant, eer die in 't dack van 't hof koom steigeren.

Iem. Zoo lang die Jongeling my zynen mont zal weigeren,
 Ziet Iempfar hulp noch troost voor haer bedroefde quael.

Helaes, waer was ick strax? wat vriendelijcke strael
 Verscheen my in den droom? hoe slonckerden die oogen?

Voe. Vertel dan uwen droom. *Iem.* My docht k wert opgetogen

Met Joseph, mont aen mont, in Venus heilgen troon,
 In Venus ledekant, omheint van minnegoôn:

Die schutters deden niets dan naer ons harten doelen;
 Wy niets dan minnebrant en kus met kus te koelen.

O welck een' lieven gloet gevoelde ick, schicht op schicht!

Wat lust is dat, die 't brein als uit zijn leger licht?

Laet andre zinnen vry om weelde en wellust woelen;

Ick noem den grootsten lust, verbeelding van gevoelen

Der onderlinge vlam, die door al d' adren rijdt.

Maer zulck een zaligheid nut niemant onbenijst:

Want midden onder 't spel quam mijn gemael gevaren

Met eenen blooten dolck: strax rezen al mijn hairen.

Hy bluschte in mynen schoot dit leschvier van mijn' gloet,

Bespattende mijn borst en aenzicht met dat bloet, (zuchten.

Om 't welck mijn bloet dus ziet en schuimt, en 't hart moet

Dat dreef my uir den bedde, om lijfsgevaer t' ontvlughten,

En dezen tweeden steeck, die naer mijn' boezem ging.

Och Ioseph, Ioseph och! och schoone Jongeling!

Voe. Zwijgh stil, het gelt uw' hals. hoe nu dus ongebonden?

Ick heb uw jofferen alree van kant gezonden.

Ay bindt, om slaven en gezin, uw toghten in.

Ick schrick voor uwen heer: wat schaem u voor t gezin.

J O S E P H

Iem. Ick pas op eer noch schant, noch op mijn eigen leven.
 De Min vervooght het al: *Voe.* Waer wort mijn kint gedreven
 Van doller razerny? *Iem.* Ay moeder, spreek zoo niet;
 Noch scheldt geen razerny mijn redelijck verdriet.
 Uit rype reden wort mijn hartewee geboren.
 Gemeene schoonheit magh gemeen vernuft bekoren,
 Dat reuckeloos slechts ziet de dingen over 't hooft,
 Of licht bestemt, 't geen 't oogh al blindeling gelooft:
 Maer wie met oordeel mint, zal zich alleen vergapen
 Aen eenigh puickschoon, tot verwondering geschapen:
 Gelijck dit uitheemsch licht, dat leider al te kuisch
 Vergult gewelfen zael van ons gezegent huis:
 En dunckt het u, dat ick noch revel zonder reden?
 Bezie den Jongeling, van boven tot bebeden,
 Hoe vrouw Natuur aen hem te kost leide al haer' schat.
 Wat wraeckt uw oordeel hier? wat wenscht ghy anders, dat
 Niet strax tot misstal streckt? wat rots wort niet bewogen?
 Noit zagh een valck in 't hof zoo wacker uit zijn ooggen;
 Die ooggen, daer de Min, gezeten op zijn stoel,
 Het alles brant en blaect, en blijft zelf koudt en koel.
 Het hooge voorhoofd schijnt een' glans van zich te spreien.
 Men ziet het blonde hair zijn locken aertigh zweien,
 En zwieren over neck en over schouders heên.
 In 't aenzicht gloeit de verf. wie zagh ter weert leên
 Van maeckfel zoo volmaect, zoo net, zoo evenmatigh?
 De mont (die 't zeggen dorst) te stemmigh, en te statigh,
 Zou yet vrypostigers vereisken, 't geen een' mensch
 Van zulcke jaeren voeght; zoo had ick al mijn' wensch;
 Zoo zwom ick in een zee van allerhande volheit.
 Ay moeder, noemt ghy noch uw dochters liefde dolheit?
 Och Joseph, Joseph, och, de reden leert het my,
 Dat ick u minnen moet, al schijnt het razerny. (nen?)
Voe. Dit queeckt uw koorts: is 't vreemt dat ghy zo lang blijft quy-
Iem. Gelijck langs eene beeck de bloemen schooner schynen,
 Daer

Daer 't water over drijft; zoo schijnt zijn eedle geest
 Zijn ziel wel ruim zo schoon, door 't lichaem, schoon van leeft,
 Waer in met overlegh dees kiesche geest quam daelen,
 En flickren, eveneens gelijk verdroncke stralen,
 In mynen, en gelaet, en voeghlijckhey, en al
 Wat yegelijck bekoort en treckt, met zulck een' val,
 Dat hy zich meester maect van vrouwen en van heeren,
 En waert is niet een huis, maer Rijcken te regeeren.
 Och Joseph, Joseph, och, de reden leert het my,
 Dat ick u minnen moet, al schijnt het razerny.

Voe. Ghy zijt te krachtigh en hardneckigh in't verbeelden.

Iem. De hemel overgoot met overmaet van weelden
 Dit huis, geduurende 't voorzichtige beleit
 Van dat liefstalligh kint. het weeligh veldt ontzeit
 Ons vruchten noch gewas. de dienaers en de knapen
 En slaven spoen hun werck. mijn heer magh veilig slaepen,
 Op Josephs wackerheit. de Koning en al 't hof
 Onthalen Potiphar met ongemeenen lof.
 Hier hapert niets, dan dat wy hem vergeefs beminnen,
 En hy te krygel valt, en al te stijf van zinnen,
 In't weigren van mijn bede, en dagelix verzoeck.

Voe. Zo keer uw' slaef den neck met een verdienden vloeck.

Iem. Och Joseph, laet mijn vloeck veel eer my zelve treffen,
 Dan uw alwaerdigh hooft, het welck ick wensch te heffen
 Tot aen de starren toe; te kranffen met een' krans
 Gevlochten van mijn hair, met uitgelezen glans.
 Wie haet ziju eigen hart, of wordt 'er op verbolgen?
 Wanneer de zonnebloem vergeet de zon te volgen
 Met loncken; wanneer haer verdriet 't geliefde licht
 t' Aenschouwen, met een zoet en minnelijck gezicht;
 Dan sal ick dien Hebreeuw, mijn lief, den neck toekeeren.
 Een aengewende min valt lastigh te verleeren.

Voe. 't Valt licht te haten, die ons gunst en vrientschap haet.
 Hy blijft toch even schuw, en vliedt u, waer ghy gaet.

J O S E P H

Iem. Te feller wort mijn vier door 't weigren aangesteecken.

Voe. Gelijkke liefde kan gelijkke liefde queecken.

Iem. Geloofme in 't geen ick voel : de liefde in haer bejagh
Is heerst op 't wildt , 't welck zy niet achterhalen magh ,
En heeft min treck tot yet , dat macklijck wort gevangen .
Begeerte groeit te meer , door 't vierige verlangen .
De min is haer geen ernst , die om het afflaen suft .
Rechtschape dapperheit wort niet zoo licht verbluft .

Voe. Ghy kocht dien knecht voor slaef : wat lief hebt ghy verkorē ?

Iem. Zwijgh stil , verkleen hē niet : ghy moort mijn ziel deur d'oorē .
Wat zwerft 'er menigh heldt , dien 't aen geluck ontbreeckt ,
Maer niet aen stam noch deught . al wat in Ioseph steeckt
Gelijckt niet slaefs , maer heers : dat zwinxel en die gaven
Getuigen , hoe hy nam zijn' oirsprong uit de braven :
Doch 't zy zoo 't wil , ick wensch voor zijn slavyn te gaen .
Geluckigh waer de vrouw , die onder hem moght staen .

Voe. Het minnende oogh vergroot die dingen zonder oordeel ,
Acht alle droomen waer , en reket schade voordeel .

Mevrouw , 't is valsche waen , die uw verstant misleit .

Verkies een veiligh padt : geloof niet watze zeit .

Al gaf hy schoon gehoor , zoo leert uw staet u duicken .

Ghy mooght dien Jongeling niet openbaer gebruicken ,

Maer steelwijs , en ter sluick , en ergens in een' hoeck ,

En met een hart vol schrix . *Iem.* Dat is al 't geen ick zoeck .

Gesloke min smaectt zoetst , in duistre en diepe holen :

Daer leeft men by den nacht : daer glimmen Venus kolen

Met levendiger gloet , dan by den lichten dagh .

Voe. Zwijgh stil , ick hoor mijn' heer : my dunckt ick hoor gewagh .

Daer klopt hy aen de deur : ick beef voor mijn gepeinen .

Verbijt u toch een poos : wat raedt om dit t' ontveinzen ?

Potiphar . Voester . Iempsar .

DOe open , Voester , hou : wat onrust hoor ick hier ?

Hoe vaert mevrouw ? *Voe.* Een vrouw is een rampzaligh dier :

Daer

Daer zit zy voor de sponde , en heeft maer pas gelsapen .

Po. Hoe is het toch , mijn troost ? hoe is 't met u geschapen ?

Iem. Gelijck ghy daeghlix ziet : het lust my maer van pas .

Po. Zoo leunt een quynend beeld , gebootst van maeghdewas ,

Op eenen ebben stoel , en laet het hoofd vast hangen .

Is dit die lieve mont ? zijn dit dees zachte wangen ,

Die ghy my eerstmael boodt , met onverzaden lust ?

Heeft Potiphar zoo vroegh den bloesem afgekust ,

En al dat blozent schoon van 't aenschijn afgestreecken ?

Uw roozen gaen eerst op , voor 't licht , dat door wil breecken ,

En op den drempel staet , den valen nacht te spijt .

De Goden hoeden het , dat niet een buy van nijt ,

Van norffe zwarte nijt ons koom zoo vroegh berooven

Van zoo veel helderheên , als uwe jeught beloven

De lusten van uw lief en trouwen bedgenoot ,

Die nergens zachter rust , dan in dien warmen schoot .

'k Moest , overwonnen door uw zuchten , door uw tranen ,

My , zeven nachten lang , van dit schoon lichaem spanen ;

En twyfel waer ick hebbe in mynen plicht gefaelt ,

Om dat ghy , als voorheên , niet uw gemael onthaelt ,

Ja schier af keerigh schijnt van hem , en van het leven .

Zegh op , waer is u stof tot ongenoeght gegeven ?

Wat maect u wars van 't licht , en myne oprechte min ?

Mijn lief , of hapert het aen yemant van 't gezin ?

Ghy zucht , en antwoordt niet . wie zijnze ? ick zal hen straffen .

Ontdeck het uwen Heer : hy kan 'er raedt in schaffen .

'k Wil dat een yegelijck u viere , en eere , en dien :

Datze altezaemen u , als my , naer d' oogen zien .

Ghy steent , en kropt het in : hoe kan ick dit gedoogen ?

Wat hartewee schuilt hier ? de tranen staen in d' oogen .

Wat schreit ghy ? spreek vry uit , en melt my , waer het schort .

De krancke , die haer leet den arts verbergh , verkort

Zich zelve , maer wie 't klaeght en melt , die kan men helpen .

Zegh op : is 't in mijn maght , ick zal dees wonde stelpen .

- Iem.* Vertrouwt ghy, dat wy wars van uwe liefde zijn,
 Ons liever, dan voorheen de dagh en zonneshijn,
 Die nu verquicken komt al wat begon te flaeuwen?
 O smert! ó hartewee! wat valt dit hardt te kaeuwen!
 Maer laes noch harder te verduwen, voor een vrouw,
 Die, teder van gemoedt, niet opmagh tegens rouw,
 En onmin. Heiligh oogh des hemels, die beneden
 Op d' aerde met uw' strael de minste onzuiverheden
 Ontdeckt, en altijd zelf zoo rein en zuiver zijt,
 Ghy ziet en kent mijn' gront. ó Goden, helpt, hoe snijt
 Dat woort ons in het hart. *Po.* Nu fus, niet t' ongeduldigh.
- Voe.* Mevrouw blijft eeuwigh dienst en trouw en liefde schuldigh
 Den genen, die haer trouw aen zyne trouw verknocht,
 En zoud' er blyck van doen, indienze meer vermoght:
 Maer vrouwen zijn gelijk het weêr der zomerdagen,
 En onderhevigh meest aen luimen, en aen vlagen.
 Lact deze droeve buy van onlust overgaen.
 De zon getroost zich wel, dat d' afgeschene maen
 Verslaeuwt, en niet een lit meer schijnt te kunnen reppen:
 Terstont verrijtze, en lacht, en komt weêr luister scheppen
 Uit hare wederga, dien koesterenden strael.
 De sluimerende Min is slechts op een verhael
 En om meer voorraet uit, en zal eêrlang al t'evens
 Oporrelen vol saps, doortintelen vol levens
 Dé leden van u beide, en zetten, met meer blyck
 Van gunst en gloet dan oit, al t' achterstel gelijk.
- Po.* Wat oordeelt d' arts van haer, en van dit langsaem quynen?
- Voe.* Zy heeft te groot een moedt, en schaemt zich ziek te schynen,
 By artsen of gezin. *Po.* k Had hoop, dat zy haer' geeft
 Verquicken zoude, op t' hooge en heerelijcke feest,
 Het welck de joffers zelfs bekleeden, en vereeren.
- Voe.* Misschien help ick mevrouw voor middagh in de kleeren.
- Po.* Bekoort u' t' hooghtijt niet? het woelt alree op strael.
- Iem.* Dit feest bekoort my min dan d' eenzaamheit. ay laet

My heden in de stilte , en achter af bedaren :

't Wort beter . 't gekrioel der uitgelate scharen

Moght steurnis geven aen de zinnen . al mijn lust

(Indien 'er lust is) streckt tot afgescheiden rust .

Voe. Zwaermoedigheid , van haer gedachten overladen ,

Zoeckt altijt eenzaamheit , en wandelt dóotse paden .

Po. Zwaermoedigheid wort zoo door eenzaamheit gevoedt .

Gezelschap baert vermaeck . *Iem.* De barning van 't gemoedt

Blijft duuren , daer het ruifcht van strydige gezinden .

Po. Vergader zonder strijt . *Iem.* Waer is die plaets te vinden ?

Voe. Belieft het u , mijn Heer , beveel den Huisvooght vry ,

Dat hy mevrouw in alls van daegh te wille zy ,

't Gezin vertrecken doe , en steurnis zoeck te myden .

Iem. O ja , dat waer mijn wensch : dat zou mijn' geeft verblyden .

Po. Het zal geschiên , mijn troost . daer noodt my ons karros

Op 't hooge feest: grijp moedt . *Ie.* Mijn hart . *Po.* Nu laet my los .

Ick hoop na 't hooghtijt u in betren staet t'ontmoeten :

Laet Joseph midlerwijl mijn schult gediensfigh boeten .

Iem. Och Voester , vat dit woort : hy zelf geeft ons verlos . (stof .

Voe. Zwiigh stil . *Iem.* Spreeck Joseph aen: nu hebt ghy spreeckens

Voe. Och zwiigh , mevrouw , zwiigh stil , eêr hy u hoor geluut slaen .

'k Zal luistren wat mijn heer den huisvooght zeit in 't uitgaen .

De Ioffers gaen vast heên : de Ioffers nooden hem :

Hy weigert haer 't geley : daer hoor ick Iosephs stem .

Potiphar . Ioseph .

WEL Ioseph , gaet ghy nu de Ioffers niet geleiden

Naer 't vrouwetimmer , om het oogh te laeten weiden

In zulck een' schoonen rouw , die lijck en uitvaert ciert

Van Apis ? suft ghy t' huis nu al de weerelt viert ?

Io. Mijn heer , ick kan de tijdt wel eenzaam overbrengen .

Hoe verder van dat vier , hoe minder zorggh voor zengen .

De Ioffers tieren best in 't midden van 't gewoel .

Hy blaecke om haer , wie wil ; mijn aert is stil , en koel .

Po. Kan

J O S E P H

Po. Kan zoo een Jongling zich van zoo veel zonnen spanen,
 Van 't vier 't welck schooner speelt door teere joffretranen,
 Dan 't licht door eene wolck; wanneer de regenboogh
 Gespannen, regens spelt, en verft de lucht om hoogh.
 Dit beurt om vier jaer eens. hoe blijft ghy zoo afkeerigh
 Van feesten? *Io.* Ick was noit nieuwsgierigh noch begeerigh
 Om d' uitvaert te bezien. *Po.* De toefstel wijft wel aen
 Met wat een heerlijkheyt dees ftaci toe zal gaen,
 Ia heerlijcker dan oit in menigh jaer te voren.
 Wien zouze heden niet, wien morgen niet, bekooren?
 Van daegh de Ridderfchap, en fchutterlijcke kracht,
 Met fleepende geweër: een dubble ry en pracht
 Van Ifis priesteren, gedoft met hartevelen:
 Dan 't aengebden lijck, en die dat lijck verzellen;
 De koning, en al 't hof: de heeren, en de Raet:
 De koningin in rouw: haer fleep, en heele ftact,
 Met fluiers om het hooft, met tranen op de wangen:
 De borften opgekrabt, de lucht met lijckgezangen,
 Met priesterlijck geloey, tamboer, en fifterklanck,
 En cymbelgalm gepropt: de spietfen taey en langk
 Bewonden met een' mijrt, geflingert heên en weder.
 Aldus geleit men 't lijck, de ftaten op en neder,
 Tot daer het eeuwich wort de grafnaelt toevertrout.
 Maer morgen, effen als de zon, gehult met gout,
 Het hooft heffe uit de kim, om 't aertrijck meê te deelen
 Dien goddelijcken glans, fteeckt Memphis zyne keelen
 Al 't effens op, van vreught, en juicht uit eenen mont:
 Gezegent zy den dagh, die Apis weder vondt.
 Men haelt dan 't gouden vat uit het Godtheiligh koffer,
 Mengt water aerde en geur door een, en giet den offer
 Op 't voorhooft van dien Godt, die gulde horens draeght,
 En met een halve maen de maen tart, eer het daeght.
 De ftat komt naer den Nijl met maght hem tegenloopen.
 De kopre poorten gaen voor zijn geloey strax open.

17

IN E G Y P T E N .

Zoo wort hy op het koor gezet , voor 't hoogh autaar .
 Hy stont te voren hier vier etmael droef en naer ,
 Uitbeeldende Isis druck , behangen met zwart linnen .
 Men leit hem 's nachts stil uit , by daegh met staci binnen :
 Dan offert elck voor 't koor , 't zy ouderdom , of jeught .
 Wie heden sinelt van rouw , springt morgen op van vreught .

Io. Men viere Ofiers geboorte-of sterfdagh , of de granen
 Van Isis , of gestarnte , of zon , of nieuwe manen ,
 Of 't zevendaeghsche feest des Nijls , of wat men wil ;
 Men bidt den Viergodt aen , of koe , of krokodil ,
 Anubis , Ammon , of wat wyders wort geboden ;
 Ick volgh 't Hebreeusch gebruik , en geene uitheemsche Goden .
 Eert Koptus Zonestadt en Memphis een getal
 En menighte van Goôn ; wy eeren overal
 Een Godtheit met gebeên en zuivere offerhanden .

Po. 't Ontbrack Ægypten noit aen hemelsche verstanden :
 Dat weet ghy , die , volleert in wijfheit , quaemt zoo knap
 Te steigren op den troon van alle wetenschap .

Io. Ontlast my van dien lof : want heb ick yet bedreven ,
 't Welck lof verdient , dat zy den hemel toegeschreven ,
 En u , die aen uw' slaef niet luttel leit te kost .
 Wanneer men heet volleert , is d' eerste les begoft . .

Po. Men wacht van over zee vernuften , met veel smeekens
 Aenhoudende om te raên , wat onze naeldeteekens ,
 Gebeelde wetenschap en wijfheit zonder ent ,
 Verbloemde spraeck , alleen 't scherpluistrende oor bekennt ,
 En heilighdommen , al verborgentheên verbloemen .
 d' Uitheemsche zal dit Rijck der wyzen moeder noemen ,
 En zuigende haer borst godtvruuchtigh voetsel af ,
 Den godtsdienst voeren t' huis , dien zy den vreemding gaf .
 De vreemden zullen hier [ten zy d' orakels falen]
 Den Godtsdienst niet alleen , maer oock hun wetten halen ;
 En d' aertboom omgezet , naer Memphis gouden stijl ,
 Wil zijn verandering danck weten onzen Nijl .

J O S E P H

- Io.* 'k Beken dees school vermagh de weerelt te stofferen
 Met koppen, die natuur op 't spitst hier kennen leeren;
 Maer 'k wenschte, datze eens klaer uit het natuurboeck zagh,
 Wat wondere oirzaeck eerst het licht broght aen den dagh:
 Zy zou met ons Hebreen strax 't eenigh Wezen vieren,
 In plaets van hemelsch heir, of voglen, visschen, dieren,
 Of hoofstof, of een' heldt, of een die 's vollex gunst
 Verdiende, door een' vondt van vollecknutte kunst.
- Po.* Wat oort des lants komt naest door godtsdienst aen uw zeden?
- Io.* Daer 't Kreeftvier gloeit op 't hooft, en Kneph wort aengebede;
 Die, barende het ey door zynen zwangren mont,
 Wel aenwijst, dat dit groote onmetelijcke ront
 Van eenen Godt, die noit beginsel heeft genomen,
 En nimmer sterven kan, alleen zy voortgekomen.
- Po.* Ontdeck my op wat gront ghy uwen godtsdienst plant.
- Io.* Op overlevering, gereickt van hant tot hant,
 En openbaringen aen opgetoge vaderen,
 Doch meest aen Abraham; in wiens Godtvruchtige aderen
 Die Godtheit zweefde en dreef. wat zal ick zeggen van
 Dat hooghverlicht vernuft? waer zaghe de zon oit man
 Zoo onbesproken vroom, zoo vreedzaam, zoo rechtvaerdigh,
 Zoo onderdaen, zoo braef, en zulck een' zegen waerdigh
 Als Abraham? was 't vreemt dat 's hemels eigen mont
 Zich eeuwigh aen dien heldt en aen zijn krooft verbondt?
- Po.* Dien vader, die zijn' zoon ja eenigh kint wou slaghten?
- Io.* En branden op 't autae. *Po.* Hoe vallen die gedachten
 In 't redelijcke brein? wijdt 't vaderlijck gemoedt
 De Godtheit een autae, door 't kinderlijcke bloet? (schelijx:
- Io.* Uit dwang, noch lantsgewoont, noch eerzucht, noch yet men-
 Maer om te toonen, dat hy niet bezat yet wenschelijx,
 't Geen stont te weigeren den rechten Eigenaer,
 Die 's mans gehoorzaamheit beproefde op dat autae;
 Den wil voor 't werck, den ram ontfing in Ifax stede;
 En zwoer hem zulck een gunst met nimmer schenbren eede.

De Godtsdienst van dien heldt slacht d' ongerijmtheit niet
 Van 't geen door Typhons wraeck gesmackt wert in den vliet ;
 Het welck uw priesterdom , met ongeverfde wangen ,
 Noch statigh voert ten toon , in jaerlyxe ommegangen .

Po. 't Geen , onder deze schors , voor 't volck verborgen leit
 Dat 's een natuurgeheim ; hoe zich de vruchtbaerheit
 Der dingen in 't begin beholp met vochtigheden ;
 Hoe een het alles teelt . 't luidt vreemt , dat een besneden
 Durf reppen 't geen hy zelf aen Godt te wyden plagh ,
 Zoo dick 't onnozel bloet beschreit den achtsten dagh .

Io. Noit joegh , 't geen Godt het oogh der mannen ging vertrouwē ,
 Roo wangen aen of schaemt de maeghden noch de vrouwen ;
 Gelijck uw feest , quansuis verciert met ydlen glimp .
 Godts wijsheit zweeft te hoogh , en boven alle schimp .
 Zy gaf haer eigendom dit teecken , tot een' zegel
 Van 't opgerecht verbont , en schreef het voor een' regel
 Van kuifcheit ; leerende besnoeien hart en zin
 Van dartlen wellust , en van wulpsē en woeste min .
 Behalven dat dit schut onheelbre en andre sinetten ,
 En 't menschelijck geslacht door teelen voort kan zetten .

Po. Nu rieck ick , waerom ghy de Joffers zent voorheēn .

Io. Vertrouw , beliest het u , mijn heer , dat wy Hebreēn ,
 Veel meer dan eenigh volck , de bloem der jaeren wyden
 De kuifcheit ; om wiens wil wy heilighlijck vermyden
 Gelegentheit en plaets , die ons verrucken zou ,
 Door 't loncken op een maeght , of een gehuwde vrouw .
 Ja zonder halsstraf magh by d' onzen nergens duuren ,
 Een die haer weeligh vleesch aen boelen durf verhuuren .
 Wy huwen onbevleckt den maeghdom aen een maeght ,
 Uit teellust , niet uit lust , die 't geil gezicht behaeght .

Po. Zoo straft ghy overspel , geweld , en maeghdeschennis ?

Io. Wel degelijck . helaes ! gaf Godt dat ick geen kennis
 Most dragen van die wraeck , noch zulck een schendigh stuck .

Po. Ghy zucht 'er om , als raeckte u eenigh ongeluck .

J O S E P H

Ick ga , 'twort tijt. mevrou heeft lust , noch 't magh haer beuren
Te feest te gaen : ick wil dat niemant haer koom steuren
In d' eenzaamheit , en elck de zwacke viere en dien' ,
Indien zy yet verzoeckt . Io. Mijn heer , het zal geschiën .

Rey van Engelen .

Zang .

Æ Gypten , wout ghy leeren ,
Waer in uw zegen leit ;
Ghy stofte op phoenixveeren ,
Noch vette vruchtbaerheit
Des Nijlstroms , die uw landen
Bevochtight , jaer op jaer ,
Noch ydele offerhanden ,
Noch Viergodts blint autaeer ;
Maer op des weerelts Vader ,
Geroemt van Abraham ,
Toen hy dees grenzen nader ,
Ja hier ten hove quam
U met die vonck verbazen ;
Gelijck zijn naneef oock
Die kool zoekt aen te blazen :
Op dat uit vonck en roock
Godts vlam het Hof koom blaecken ,
En sla in alle daecken .

Tegenzang .

Door vloecken noch door zegen
Zal d' onverziederde Godt
Dees valsche Goôn uitveegen ;
Maer eer zijn eigen rot ,
Verzwerende de glanssen
Van 't eeuwigh schynend licht ,
Om koe of kalf zien danssen ,

Met

21

IN E G Y P T E N .

Met eenigh laf gedicht ;
Daer zy van kroezen zypen ,
Op 't zatte en droncken feeft :
Terwyle snaer en pypen
Verdartlen lijf en geest
Van jongen , en van ouwen .
Godts tolck , op dat gekrijt ,
Dien afval zal aenschouwen ,
En bryzelen van spijt
In steen gefnede wetten .
Wie kan dit lant verzetten ?

Toeſang .

Dat kan ten leſte 't hemelſch wicht ,
't Welck , dien onnooflen moort ontvloden ,
Naer Memphis , met zijn klaer gezicht ,
Ter neder ſtort de duiftre Goden ;
Doet Ammon kloppen op zijn ' mont ,
En , ſtaende op een ' gesternden gront ,
Laet gloënde tongen nederdaelen
Op viſſchers kruinen , die zoo knap
Verſtommen Isis prieſterſchap ,
En eeren in verſcheide talen ,
Recht uit , klaer uit , en onverbloemt ,
Dien Godt , daer Joſeph hier van roemt .

H E T D E R D E B E D R Y F .

Voefter . Joſeph .

DAer komt hy : hoe zal ick mijn woorden beſt beleggen ?
Die jongman is te kuifch , en liet zich noit gezeggen ,
Hoe minnelijk mevrouw hem onderging , en badt :
Zijn voeten ſtaen niet ſtil . wou 't ſlechs gelucken , dat
Hy 't een oor boodt , en ſtont , terwijl ick het doorboorde
Met mijn geſlepe tong ; k zaggh hoop geboren voor de

J O S E P H

Bedruckte en bleecke schim ; die naulix half geciert ,
 En half gekleet , my smeect en bidt , en herwaert stiert ,
 Of zy door mijn beleit hem aen haer snoer kon krygen .
 Hy wort mijn tret gewaer , en leert my dit verzwynen ,
 En deift op elcken tret . helaes ! nu krimpt mijn moedt .
 Ick wensch , tot heil van 't huis , u allerhande spoet ,
 Begaefde Jongeling , te vroegh verwart in zorgen .
 Ick wensch u goeden dagh . *Io.* Ick u een' kuifchen morgen .

Voe. Kan nu dat heerelijcke en langgewenschte feest
 Niet locken buitens huis uw' staegh gespannen geest ,
 En doncker voorhoofd ; om die winckbraeuw wat t ontwarren ,
 In zulck een heldre lucht , vol puick van joffrestarren ?
 Uw aengezochte jeught verdient met recht , dat zy
 Door zulck een ope ruimte en hemel spelen ry ,
 Daer noit godtvruchtigheit zoo stip ging op haer orden ,
 Of zy quam om te zien , of om gezien te worden .
 Verslent ghy zoo de bloem en 't eelste van uw tijdt ?
 Al wat men op zijn' tijdt niet pluckt , dat gaet men quijt .

Io. Laet die om Joffrenpracht zijn tijdt vry gaen vergiffen ,
 Die zoo veel over heeft , dat hy 'er van kan missen :
 Wat my belangt , mijn tijdt valt kort en schaers-genoegh ;
 Indien ick dagelix met ernst mijn meesters ploegh
 Zal dryven , zoo 't betaemt , en op mijn huisampt passen ,
 Aleer daer distelen en doornen over wassen :
 Of gunt myn dienstbaerheit my eenigh overschot
 Van tijdt , dat draegh ick op , met al mijn hart , aen Godt ,
 Den toevlugt der Hebreen , mijn hoop , en vast betrouwen .
 Ick spreek met Godt alleen , dies rep my van geen vrouwen .

Voe. Versmaet ghy dat geslacht van zulck een' zoeten aert ?
 Een vrouw was 't die u droegh , een vrouw heeft u gebaert :
 Uw lippen , van geen slang noch tigers opgetogen ,
 Die hebben melck en bloet een vrouw van 't hart gezogen .
 Ay Joseph , matigh u in t spreekken : spreek geen woort ,
 Het welck uw moeders eer niet ophou , zoo 't behoort .

Io. Zoo lang mijn aders slaen , op 't bloet mijn geesten teeren ,
 Zal ick mijn moeders naem en haer geheughnis eeren ,
 En , om mijn moeders wil , wat vrouw ter weerelt leeft .
 Het vrouwenaenschijn is de print , daer Godt in zweeft ,
 En Godts gelijkenis . al wie Godts schepfel lastert ,
 Verlastert Godt in 't beelt , en is van reën verbastert .

Voe. Wat zoo , dat brave woort past zoo een' Jongeling ,
 Die t' effens zoo veel gunst van 's hemels gunst ontving .
 De vrouwen komt die eer , al zwegen al de mannen .
 Men zagh noit liever paer in een verbont gespannen
 Dan man en vrouw , misschien wie d' uwe wezen zal ;
 Dies buigh uw zinnen wat de vrouwen te geval .
 Gediensfigheit wint gunst . wie toeleit eens te huwen ,
 Leer heur naer d'oogen zien : de min verflaeut door 't schuwen .

Io. Hy legge op huwen toe , die lust heeft tot dat juck ,
 En stelle in zulck een' last zijn opperste geluck ;
 Mijn toeleggh is noch wijdt , mijn min noch ongeborn :
 Doch zoo my zulck een lot daer boven wert beschoren ;
 Dat rolt te zyner tijdt van zelf wel in mijn' schoot .
 Raectt Godt mijn hart met min , ick geef den boezem bloot .
 'k Heb andre zorgen , die my 't minnen wel beletten .
 Wie minnen wil , moet hart en zinnen daer naer zetten .
 De min eischt niemant half , maer den geheelen mensch .

Voe. Helaes ! hoe raect ick dan eens t' ende van mijn' wensch ?

Io. Wat wenscht ghy met dien zucht ? wat of de Voester mompelt ?

Voe. Dus over 't hooft in druck en zwaerigheit gedompelt .

Io. Wat zwaerigheit is dat ? wat schort 'er ? spreek klaer uit .

Voe. Och zaeght ghy , hoe mevrouw het hart van hartzeer sluit .

Io. Wat nu ? kan ick haer sinart en hartewee genezen ?

Voe. Dat staet misschien aen u : och liet ghy u belezen .

Io. Belees my niet : 'k heb last ontfangen van mijn' heer
 Mevrouw ten dienste te staen . wat ick behoudens eer
 En ampt vermagh , dat wort haer willigh opgedragen :
 Maer komt ghy om mijn kroon mijn kuisheit te belagen ,

Zoo wijck, en rep my niet, dat naer yet schendighs smaeck,
Of 'k zal voor Potiphar ontvouwen al de zaeck,
En zoo gelijkze leit: Ick pas niet op dit kryten.
Wat u dan overkomt, mooght ghy u zelve wyten.

Voe. Hebreuefche spruit, 't zy veer dat ick u lagen legh.
Betrouw wat beters: jaegh al die gedachten wech.
Verlegen met mevrouw, van hoogen noot gedreven,
Verstout ick my dus verre om raet met u te leven,
In't uiterfte gevaer: wort hier in yet misdaen,
't Geschiedt om beters wil. och blijf een luttel staen:
Ghy weigerde noit mensch zijn klaghten aen te hooren.

Io. O schennis! Ô verdriet! Ô had ick nu geen ooren!

Voe. Verwensch uw ooren niet zoo reuckeloos en licht,
Noch dreigh dus, met een wars en overdwars gezicht,
Een dienstbo, die u niet oneérelix komt vergen;
Maer zich van angst en schrick niet langer weet te bergen.
Ghy weet niet wat al leets ick over heb gebraght
Dus lang, maer noit zoo bang als nu den ganschen nacht.
Dat kermen neemt geen endt, dat zuchten, steenen, weenen.
Wat noodt waer 't, borst mijn hart: nu bersten zelfs de steenen
Van mededoogen. in haer oogen komt geen vaeck:
Of sluimertze eene poos, zy raeskalt, en de spraeck
Verraet al watze droomt. een torts verbrant heur aren,
En 't slapen schijnt de quael en zieckte te verzwaaeren;
Zoo 't slapen heeten magh, dat 'f lichaems krachten mat.
Zy vloogh noch heden op, de kamer langs; zoo dat
Het op kranckhoofdigheit geschapen uit te komen,
Men haer met sloten boey en keten dient te toomen.
'k Ontveins vast voor mijn heer, en stuur vast van der hant,
Al wat ick stuuren magh, maer al vergeefs: de brant
Stijght hooger. och wat raedt? wat raedt? man helpt my stuuren?
Ick ben mijn raed ten ende. *Io.* En blijft die koorts noch duuren?
Rampzaligh dier, ghy geeft uw lyden lydigh toe.
Wat maect wat maect ghy 't my, maer meest u zelve moe!

't Heeft weeck op weeck geduurt , en endtlijk zoo veel dagen .
 Hoe heb ick , dagh op dagh , uw stormen afgellagen ,
 Met zulck een eerlijck hart , als zoo een jongman voeght ,
 Die als vergift vermijst , al 't geen daer 't hart af wroeght .
 Ick wensch haer eerbaerheit , en onbesproke zeden .

Voe. 'k Vertoon u haren noodt , en koom niet ongebeden .

Ay Voester , badtze , ga , en spreek dien heldt toch aen .

Hy weiger niet , voor 't lest my eens te woort te staen .

'k Ben wel getroostt zijn minne , als 't wezen moet , te derven ,

Magh my een troostlijck woort gebeuren voor mijn sterven .

Mijn vleesch versmelt als sneeuw , in dezen zoeten brant ,

Hy hoor mijn jongste klaght , en hou een luttel stant .

Hy val , die hem bemint , zoo straf niet als te voren .

Zo badtze , en dreef my voort . *Io.* Zy dreef u , maer verloren .

Ga heenen , Voester : ga vry heen , van waer ghy quaemt .

De dienstmaeght slacht de vrouw : was 't wonder dat de schaemt

U niet belette dus mijn kuisch gehoor te tergen ,

En dat oneerlijck stuck zoo schendigh af te vergen ?

Voe. Ick vergh u niets , maer koom mevrouwe te geval .

Io. O schant ! ghy verght my dat ick haer believen zal .

Voe. Ick volgh alleen mijn' last : en maeckt u dit verbolgen ?

De voorflagh staet aen haer , aen u de keur van volgen ,

Of weigren ; zoo zy yet verzoeckt , 't geen qualijck past .

Io. Wie om het lockaes zwiert en hangelt raectt wel vast .

Al wie gevaer bemint vervalt daer door in lyden .

Men moet alleen geen quaet maer d' opspraeck zelf vermyden .

Hoe verder van dien strick , hoe vryer van gevaer . (waer ?

Hier schuilt een slang in 't gras . *Voe.* Waer schuilt die ? wijfme ,

Io. Men boet met zware schade aen al te licht betrouwen .

Voe. Men vindt gebreck in Mans : men vint gebreck in Vrouwen .

Io. In Vrouw , of Man , hoe 't zy , dat geldt al even veel ,

Wanneer ons 't ongeluck gevat heb by de keel .

Voe. 'k Vertrou nochtans , ghy zoekt 't bouwvallig huis te stutten ,

En 't ongeval des zelfs met alle maght te schutten ,

Zoo wel als ick . ghy hoort , het onheil dreight naby ,
 Het onheil van een doot , of snoode razerny :

En zoudt ghy dezen slag by tijts niet helpen breecken ?

Io. Waer meê ? met dat gebreck te koestren en te queecken ?

Haer lieflijck t' ondergaen , met een' gemaecten schijn ,

Als of men waer gezint haer' lust te wil te zijn ?

En waer hier meê die slag , waer voor ghy vrees , gebroken ?

Dat lescht geen' brant : dat dient veel eer om 't vier te stoocken .

Voe. Moet ick u leeren , t' geen uw harffens niet ontbreeckt :

Hoe een voorzichtig arts met al zijn wijsheit smeeckt
 Gebreken , die geen mensch noch kunst vermagh te heelen .

Al wat geen heelen kan verdragen , moet men streeken ,

Noodtzaeckelijck . men geef dees razerny wat bôts :

Zy lijt geen tegenspraeck , en staet gelijk een rots ;

Of loopt , als 't schuim der zee , zich op een rots te bersten .

Och zaght ghy , hoe haer lest die blinde buien persten

Tot wanhoop . waer ick 't hoeft eens henen wende of keer ;

'k Zie hartzeer aen mevrouw , en sidder voor mijn heer .

Het brein is driftigh , noch veel driftiger haer leven .

Zy magh zich zelf verdoen , een' wiffen dootsteek geven ,

Of springen in een' put , of van een galery .

Wie 't onheil treft of niet , het treft verzecker my ,

Wiens zorgh zy wert vertrouwt : och ofze een ander koze .

Io. Nu weet ick nauwelix , hoe deze zinnelooze

Dus aengeprickelt my wil rucken buiten spoor

Van myn vertrouden plicht : de hemel schiet 'er voor .

Is dit de kracht van Min , die [bobbelende in d' aren ,

Uit een genegenheit een heete treck tot paeren ,

Wanneer zy al te diep haer taeie wortels schiet ,

Door 't staroogen , op 't geen zy 't allerlieffste ziet]

't Verwonnen hart alzoo vermeestert met gedachten

Op 't ingedruckte beelt , dat geenerleie krachten

't Verzetten kunnen , van 't gewenschte minnewit ,

Dan door verbeeldingen noch maghtiger als dit ?

Want Min heeft, uit heur' aert, een' nasleep van gebreecken,
 En zorgb, en moeilijckheên, die 't miltebloet ontfteecken,
 Waer uit een donkre damp allengf kens opwaert zweeft
 Naer 't brein, daer het verstant zijn' stoel en woonplaets heeft;

Zoo wort het beckeneel benevelt, en de zinnen:
 Het hoofd draeit om end om, en rust niet van te spinnen

't Geen d'overpeinzigen in hare bezigheên

Op 't ingeprente wit vast rockenen op een.

Dit malen zonder endt, wat zou het anders kunnen,

Dan al de zwarte gal verbittren en verdunnen,

Tot datze zette in vier en vlam al 't ingewant,

En vliegende in het brein verweldigh het verstant.

't Waer allerraetzaemst dan haer uit den huize brengende,

En met een deughdelijck gezelschap daer vermengende,

't Gemoedt te voeren veer van dien vervloeckten lust;

Als binnens huis aldus, met opzet, zonder rust,

By dees gelegenheit die geilheit aes te geven.

Voe. Och Joseph, geef my raedt: dit geldt mevrouw haer leven.

Jof. Ghy hebt mijn raedt gehoort: ick ben dit tergen moe.

Weet yemant beter raedt, zoo hou my dit te goe.

• *Voester. Iempfar.*

WAt antwoord zal ick nu 't verlangend harte brengen?
 'rV Vaer groote kunst een' dranck zoo op zijn pas te men-
 Met yet wat liefelijx, en yet wat wrangs en stuurs, (gen
 Dat zy, wiens dorstigh hart een' gloet van zoo veel vuurs
 Naer zich getrocken heeft, niet feller quam t' ontfteken;
 Of voelde, op eenen sprong, den brant van 't lijf gestreken,
 Door 't walgen van zijn min; nu hy haer bede ontzeit,
 Daer zy dootkranck en flaeuw, als op doots oever leit
 En zieltooght; en geterght, door spijt op spijt te laden,
 In top staet, om te slaen tot reuckelooze raden.
 In zware kranckheên is geen zorgelicker ding,
 Als schichtig ommezwaey: want die verandering

J O S E P H

Baert menighmael de doot. Hoe raeck ick uit dit lijden:
 't Gevaer is voor de hant, en dreight van wederzijden.
 Och Ifis Ifis, help my raden: maer blijf staen,
 Daer komt Mevrouw al zelf. *Iem.* Hoe is die toght vergaen?
 Geeft Ioseph u gehoor? zegh op, ick wil dat weten.

Voe. Mevrouw, hoe dus om 't hooft gezwollen, en bekreten?

Iem. Geeft Ioseph u gehoor? niet lang gesammelt, nu.

Voe. Die gaff hiel zich, in 't eerst, noch even koel, en schuw,
 Ia borst met dreigen uit, als of hy 't stuck wou melden,
 En my, by zynen Heer, die stoutheit doen ontgelden.

Iem. Zoo keert ghy zonder troost en lessing van mijn vlam?

Voe. Ick broght hem, dat hy stont, en tot bedaren quam,
 En luisterde een poos, getroffen van medoogen,
 Beklagende uwen staet, met tranen in zyn oog.
 'k Zaggh liefde en schrick om strijt malkandren gaen te keer,
 Aen d' een zy stont Mevrouw, aen d' ander zy myn Heer.
 De zinnen neighden wel om Jempfar te believeen,
 Maer deisden uit ontzaggh van Potiphar te grieven.
 Mijn geest hing midlerwijl vast tusschen vrees en hoop.
 Men had'er mogen zien, hoe 't bloet al heimlijck kroop,
 Daer 't niet kon gaen. het scheen of overlegh van reden
 Zich zonder zyde droegh, in zulcke strydigheden.
 Ten leste bleef de schael recht in den evenaer:

Hy danckte u voor die gunst, ging heen, en zuchte zwaer.

Iem. Hy zuchte, en ging zijns weegs, en laet my deerlijck zuchten,

En vliedt my als een slang? zijn dit dan al de vruchten,

Die ick van myne min zal maeien? neen, o neen,

Een middel weet ick noch, al was'er anders geen,

En dat is my genoegh, om eens hier uit te raken.

Voe. Wat raet? Mevrouw besterft zoo wit gelijk een laken

In 't aenzicht: durf ick wel geluit slaen? o myn schroom!

Zy zygh: best zwygh ick stil, tot datze wat bekoom. (bede.)

Iem. Och voester. *Voe.* Och Mevrouw. *Iem.* Ick heb een jongste

Voe. Bidt vry, en spreek vry uit, en zet uw hart te vrede.

Iem.

29

IN EGYPTEN.

Iem. Ga naer de huisman toe , die by ons lanthuis woont ,
 En zegh hem , die zich staegh gedienstigh heeft getoont ,
 Aen zijne vrouw , dat hy , niet spader als op morgen ,
 My een paer adders breng , doch steelwys , en verborgen ,
 En in een' korf met blaen en vygen toegedeckt .

Voe. Wat zouden d' adders doen ? waer heenen of dit streckt ?
 Ick hoop niet , dat ghy u wilt dooden met die slangen .

Iem. O allerschoonste doot ! wiens hart zou niet verlangen
 Te kussen uwen mont , in een gewisse rust !
 Wanneer men 't vrolijk licht , en 's levens hooghste lust
 Verwenscht van ongenoeght ? hoe vrolijk zou ick grypen
 In elcke vuist een slang , en farren haer , en knypen ,
 Op datze , al krullende , rontom dien blooten arm ,
 My d' aders met den beck afbeten , en al warm
 Af zogen 't koortzigh bloet met mayne ziel , en swollen
 Van brant om 't hooft , en zoo geraeckten aen het hollen ,
 Als ick : wat kon dat schaen ? *Voe.* Wat roept ghy om de doot ?

Iem. Waer blyft de doot , zy kooim : daer leit myn boezem bloot :
 Zy byt slechts toe , o doot ghy zult mijn toghten toomen .

Voe. Nadien ghy zulck een quaet hebt enkel voorgenomen ,
 Zal ick u van zijn min , door eene zoete wraeck ,
 Verlossen . die uw gunst zoo trots versmade , smaeck
 Het geen hy wel verdient , en wat verbitteringen
 Versteurde min al koockt : op dat de jongelingen ,
 Die onverbiddelijck der vrouwen gunst versmaen ,
 Gewaerschuwt zijn by tijts haer aen de hant te gaen .
 Men zal dien gasts voor 't lest het vier wat nader leggen .
 Wee hem , indien hy dan uw bede durve ontzeggen .

Rey van Engelen .

Zang .

O Schoone Rachels schoonste zoon ,
 Hoe lastigh valt u al dit schoon ,

J O S E P H

Uw jongheit aengeboren .
 Wat geeft dit in een weeligh hof,
 De dartele oogen niet al stof,
 Om d' uwe te bekooren ,
 En af te leiden van de Deught ;
 In't allerblakenft van uw jeught ,
 In't luftighft van uw leven ,
 By dees verwijfde Ægyptenaers .
 Wat loopt uw fchoonheit veel gevaers !
 Uw fchaemroot moet 'er kleven
 Aen d' onbeschaemtheit van dit wijf ,
 't Enzy Godts kracht u ftercke en stijf .
 Men wensch dan flechs om erven
 Gezont van lijf , en vroom van aert :
 Want fchoonheit lijf en ziel bezwaert ,
 En kanze bey bederven .
 Die bloem heeft min genot dan laft .
 Aen fchoonheit zijn veel zorgen vaft .

Tegenzang .

Dit tuight ons Jofeph niet alleen ,
 Maer oock zijn Zuster , die voorheen
 De maeghdelijcke reien
 Ging zien , met een verheughde ziel ;
 Daer 't oogh van Sichem op haer viel ,
 Die , zich aen klaght noch fchreien
 Noch worftlen keerende , de Maeght
 Benam den maeghdom ongevraeght .
 Het lichaem bleef gefchonden ,
 Doch niet het onbevleckt gemoet ;
 Dat ongebluiftert in dien gloet
 Een zelve wert bevonden ,
 Ja dubble maeght ('t en fchijn niet vreemt)
 Nadien haer wil niet had geftemt

71

IN EGYPTEN.

In d' onbeschaemde schennis
 Van dien geweldenaer, die na
 Door 't overwegen quam te spa
 Tot naberouw en kennis
 Hoe hy 't met Jakobs huis verkurf;
 Dat hem en al zijn huis bedurf.

Toezang.

Hoe veele rampen u benarren,
 O Vader Jakob, suf toch niet;
 Nadien ghy twee zóo kuische starren
 Uit uwen bloede blickren ziet
 In 't midden van de duifternissen.
 Getroost u over Dinaes kreet,
 En Josephs aengezicht te missen.
 Het lief zal groeien door het leet.
 Wy helpen hem de stormen doorstaen.
 De prijs koomt na, de strijt moet voorgaen.

HET VIERDE BEDRYF.

Ioseph. Voester.

AL is de Voester wech, noch blijft mijn geest belaën,
 Hoe 't met dit razend wijf ten leste wil vergaen.
 Mijn hart getuight niet goets. Ick zorgh zy zal niet rusten,
 Maer aengeprickelt van haer ongebonde lusten,
 My brouwen eenigh leet, tot wraeck van al dit leet,
 't Welck zy my leit te last. Die geile toght is heet,
 Ia ziet, gelijk een pot, alree aen 't overloopen:
 Doch 't ga zóo 't wil: moet ick haer dolligheit bekoopen,
 't Gedy tot 'themels eere, en buiten myne schult.
 'k Verhoop de hemel zal my stercken met gedult.
 Daer komt de Voester weêr: hier is wat vreemts besteken.
Voe. Koom Ioseph, by mevrouw: zy moet en wil u spreekken:
 'k Verdaegh u uit haer naem. *Io.* Wat eischt mevrouw van my?
Voe. Ick

J O S E P H

Voe. Ick zegh u niet een woort. *Io.* Wel kom wat nader by.
Voe. Mevrouw begeert u zelf yet mondeling t'ontdecken:
 'k Verdaegh u uit haer' naem. *Io.* Zoo durf ick't niet vertrecken.
Voe. Ick ga. *Io.* Hier hapert yet, en 't loopt gewis op 't endt.
 O hartekenner, die al mijn gedachten kent,
 Bestierze, datze rechts noch slinx zich van u neigen,
 Noch 't minst yet wanklen, door beloften noch door dreigen,
 Op d' eereelijcke baen, de heirbaen van de deught.
 Verhoor nu Josephs beê: hy offert u zijn jeught.

Iempfar. Ioseph.

ONdanckbre Jongeling, hoe lang zult ghy gaen pratten
 Op dat verganglijck schoon, en zoo veel rijcke schatten,
 Als vrouw Natuur aen u te dartel ley te kost.
 Natuur had beter zulck een werckstuck noit begoft,
 Of het begonnen beelt verwaerlooft op te maecten;
 Nadien 't niet anders doet dan pijnigen, en blaecken
 De harten, die het vangt door d'oogen. 'k vloeck dien dagh,
 En uur, en oogenblick, dat ick u eerftmael zagh.
Io. O schepper, is'er yet behaeghelijx geschapen
 In my, waer aen een vrouw haer glori zou vergapen,
 En leef ick eenigh mensch tot weerwil en verdriet,
 En tegens 't hart; men wijt het den onnooslen niet:
 Uw schepsel draegh geen schult. 'k ben van u afgegoten
 Op zulck een' vorm, gelijk uw wijsheit had besloten.
Iem. Ghy zorgt vast voor mijn eere, en weigert my mijn' lust.
 De lust ga boven d'eer, zoo d'eer oit wert verkust.
Io. De hitte van de lust gaet effen voor 't gevoelen,
 Hoe korte weelde smert; maer eer de lust aen 't koelen
 Geraeckt, waerdeert men, wat verlies van naem en eer
 Zou gelden, kreegh men d'eer om gout of traenen weêr.
Iem. Ick heb mijn tranen ja mijn oogen al verkreten,
 Verkreten, maer vergeefs. *Io.* 't en werd my niet geweten.

Iem. Met

In E G Y P T E N .

Iem. Met reden : ghy alleen zijt oirzaeck van mijn quael .
Io. Wat hoor ick dagh op dagh , niet eens , maer hondertmael .
Iem. Getrooft u , 't heeft een endt : 'k berey my om te sterven ,
 O onmedoogent gaff . *Io.* Hoe kan ick u bederven
 Met my , om 't snoot' genot van . *Iem.* Hoe , wat noemt ghy snoot ?
 Dat ick u waerdigh acht t' omhelzen in mijn' schoot ?
 Te biën dien verschen mont ? die vriendelijcke wangen ?
 Deze oogen , die zoo zeer niet naer den dagh verlangen ,
 Als om uw aengezicht t'aenschouwen 's morgens vroegh ?
 Noemt ghy dit snoot genot ? en heeft hy breins genoegh ,
 Die aengebode min zoo schimpigh gaet versmaden ?
Io. De Min , beroit van hooft , laet zich van niemant raden .
 Al 't voordeel , dat men treckt uit wellust is gering ,
 En meer niet als een dölle en vuile prickeling
 Van 't lijf , terwijl 't gemoedt vast wroeght door 't overwegen .
 Dat 's al het voordeel : zet hiër nu al 't nadeel tegen .
 Het overspel begaet terstont een dubble smet ,
 Besmet 'er twee : t' ontwijdt en scheurt het heiligh bedt ,
 Vol onrust , vol krackeel : de weerga haet heur gade ,
 Behaeght den boel alleen , en gaet met hem te rade :
 d' Onwettige erfgenaem geraeckt in 't wettigh goet :
 De vader mist zijn krooft , en twijffelt aen het bloet :
 Het achterdencken groeit : de twift doorkruipt de leden
 Van 't maeghschap : in het kort , het huwelijck bouwt steden ,
 Gelijck het overspel ['t welck Godt en mensch zich belght ,
 Al slaet men 't in den windt] die in den gront verdelght ,
 Door moort en vyantschap , al razende en bezeten ;
 En sleept de rampen na , gelijk een lange keten
 Haer schakels : is 't dan vreemt , dat allerhande liën
 En tongen , in dit stuck , met wetten zich voorzien ?
Iem. Wat wetten de Syriers , Hebreën , Arabers hebben ,
 Of wy , ick achtze als rach , en dunne spinnewebben ,
 Daer ruifcht de groote door , de kleene kleëft er vast .
 Mijn wellust zy mijn wet . wat niemant anders past ,

J O S E P H

Pas my, die zich van wet noch Recht laet overkraeien :
Men leeft hier op zijn hoofsch. *Io* Zoud ghy uw' heer zoo pacien?

Iem. Men velt geen vonnissen op ongegront vermoên.
En most mijn heer op 't naeuwste eens rekeninge doen,
Het stont dan t'overzien, hoe hy zich had gedragen.
Wat doen de mannen niet, dat zy geen vrouwen vragen?
De rechter zuivre zich van 't zelleve gebreck,
Verdient het zulck een' naem. wie leeft 'er zonder vleck?

Io. Ghy waert om hals, quam hy op 't stuck u overvallen.

Iem. Zoo storf ick om de min, de zoetste doot van allen.
Mijn zinlijckheit waer my die suickre doot wel waert.
En waer heeft oit de doot rechtschape min vervaert?
Wat vreesfelijkke doot kan ware liefde scheiden?
Al blijft het lichaem hier, de zielen zelfs geleiden
Malkanderen beneên, in 't onderaerdsche veldt,
In 't vrolijk myrtebosch: daer kust men, daer vertelt
d' Een d' ander zijn fortuin, en eerste sluickeryen:
Daer wort men weder maeght: daer leert men weder vryen,
Als waer het noit geschiedt: daer lacht een zaligh dal.

Men treckbeckt onbenijt, als duiven zonder gal.
Men brantmerckt niemant daer met lasterlijcke naemen;
Noch 't heet 'er overspel, zoo twee uit min verzaemen.

Al wisselt men zontijts uit zinlijckheit van lief,
Dat draeght alleen den naem van vrientschap en gerief.
Het beurt 'er dagh op dagh: men volght daer in de wijze.

't Is een verandering en lust naer versche spijs;
Nadien een zelve kost de gasten walgen doet:
Ja 't groffte lasterstuck wort met een' kus geboet.

De wetten worden nu de vrouwen voorgeschreven
Van mannen, die toch zelfs om wet noch regel geven.

Io. Mevrouw men quetst en schent, door 't schenden van zijn echt,
Alleen geen menschelijck, maer zelf het godlijck Recht;

Dat toome uw' lust, kan 't Recht der menschen u niet toomen.

Iem. Van sluicklust? Jupiter is zelf ter sluick gekomen,

- By Isis : Isis zelf ontving ter sluick Ofier,
 Haer broêr : ons Gotheên gaen ten hemel door dit vier.
- Io.* Het koste Ofier zijn' hals, gekapt in zoo veel stucken,
 Als 't Rijk hem graven bouwt : 't zou hier niet beter lucken,
 Indien uw Typhon my betrapte op zulck een daet.
- Iem.* De slaven van der hant, de Joffers op de straet,
 En Potiphar verlet, door 't hooghtijt van dien Heiligh,
 Bespiên ons weelde niet : al 't huis is vry en veiligh.
- Io.* Gewelf noch dack noch muur bedeckt die schande niet
 Voor 't aldoordringende oogh, 't welck ons gedachten ziet,
 En straft het opzet, 'k zwijgh de schandelijcke daden.
 De Godtheit ziet het al. *Iem.* Die zal ons niet verraden.
- Io.* De Godtheit floegh en plaeghde, om een Hebreeuwse vrouw,
 Den Nijlvorft, onbewust van haer gegeve trouw.
 d' Abimelechen zijn gewaerschuwt, voor de schennis
 Noch onbegaen, hoewel onnozel, zonder kennis.
 Het hemelsch vier verbrande om schennis heele steên,
 Tot pulver en tot asch. *Iem.* dat 's jaeren lang geleên.
- Io.* Het overspel wort zelf gestraft van stomme dieren.
- Iem.* Die vryen blindeling : wat durft ghy niet verziern.
- Io.* 't Zy veer dat ick uw bedt door overspel ontwy.
- Iem.* Wat 's overspel ? een kus den echten mont voorby.
- Io.* Ick bid verbeelt u eens, ghy waert op 't stuck gegrepen;
 Zou Memphis en al 't hof niet zien uw' neus genepen
 Van 't aenschijn, en u naect en bloot gevoert ten toon ?
 En hoe ick, na veel smaets, en wel verdienden hoon,
 De huid van 't lijf gestroopt, met duizent wreede slagen,
 Opeenen ezels rugh de stadt werde omgedragen,
 En eeuwigelijck voor slaef verwezen naer de Myn ?
 Wat dunckt u ? zou dit lief dat leet wel waerdigh zyn ?
 Indien wy beide niet op heter daet doorfteecken,
 Men 't goddelooze bloet al schuimende zagh leken
 Van 't overspeligh bedt ; daer ick uw boel al warm
 Den geest gaf, in den strick van dien vervloeckten arm ;

En leerde een ander zich van schelmsche lusten spaenen,
En hoeden voor bedrogh van krokodilletranen.

Iem. Vertrouwt ghy dan dat ick naer uw bederf zou staen?
Al 't huis is strom en zwyght: geen mensch kan ons verraên.

Jo. Schoon huis en kamer zweegh, en alle pylers zwegen,
't Geweten zwyght niet stil: 't hart met zich zelf verlegen,
Beschuldight nacht en dagh zich zelve, waer men gaet,
Oock daer men d' oogen luickt: die gruwelijcke daet
Die schennis borrelt op, hoe diep zy wort gedompelt.
Men reket zich verraên, waer yemant spreeckt, of mompelt.
Ontmoete ick Potiphar, my viel strax in: dat 's hy,
Die my heeft opgevoedt, gebeurt uit slaverny,
In top van 't huis bewint, en duizentmael verbonden:
Maer als een danckbaer knecht heb ick zijn bedt geschonden.
Vlie booswicht, vlie: loopt strax ten huize uit al versaeght,
Zoo veer, daer 't schellemstuck het hart niet langer knaeght,
Gelijck een worm het ooft: maer och 't is al verloren,
Al liept ghy, daer de Nyl zijn kil begint te booren;
Of daer de zon haer' glans ter middernacht verschuilt;
Daer 't ondiër; afgevast in sneeuw, van honger huilt:
Ghy kunt de donder stem van Godts gerecht niet smooren:
Die vier schaer doemt alsins: die rechter laet zich hooren.
Mevrouw, wat houdtghe my? 'k ruck zoo noch niet mijn' heer,
En u en my, en al 't gezegent huis om veer:
Dat hoede Godt. hoe klonck die val door volgende eeuwen,
Tot endeloozen smaet en schande der Hebreewen.
Zou Joseph zulck een stuck in Godts gezicht bestaen?
'k Heb veel te veel gehoort. wien houdt ghy? laet my gaen.

Iem. Ick val voor uwe knien, en offer aen dees voeten
Dit lichaam, en dees ziel bereit haer schult te boeten,
Door zulck een doot, als een wanhopende betaemt.
Wat draeit ghy 't aengezicht, zoo schuw, en zoo beschaemt,
Van mijn gezicht? ay zet de schaemte een poos ter zyden.
Wat schaemte niet vermogh, vermoge 't medelyden

Met een die sterven moet en kan, om uwent wil.
 Ay wisch mijn tranen af. *Io.* Doortrapte krokodil,
 Laet los, laet los: ghy moort met dit bedrieghlijck steenen.
Iems. Hardtneckige, o wat hoon! hardtneckige, ga henen,
 Ga henen met dien roem van zulck een morgenstar,
 Voor wie ghy d' oogen sluit, ga melt nu Potiphar,
 Hoe mannelijck, hoe kuifch zich Joseph heb gequeten;
 Op dat het eeuwigh my in 't aenzicht werd verweten,
 Van hem; hoe Jempfar veronwaerdicht van haer' slaef,
 Zich hebbe, voor al 't hof, ten toon gestelt zoo braef:
 Maer neen, ghy zult noch zoo uw' moedt aen my niet koelen.
 Ghy hebt mijn min versnaet, ghy zult mijn wraeck gevoelen.
 Ick weet die schantvleck wel te decken met een' schijn
 Van eerbaerheit: ick zelf zal in de voorhael zijn.
 Och voester, slaven helpt. o wie verhoort mijn klaghten.
 Helpt slaven, voester helpt: een slaef wil my verkrachten.
 Och Potiphar, sta by. och voester, help uw vrouw.
 Waer blijft nu al 't gezin? is niemant my getrouw?
 Daer vliedt hy: och hy vliedt. wat moght mijn kermen baten?
 Dat is die koele knecht. hy heeft my 't kleet gelaten,
 Tot een getuigenis. ghy slaven jaeght hem na.
 Och leit my aen een zy, tot dat dit over ga.

Rey van Engelen.

Zang.

Als op den top van 't lyden
 Ontzeide minne eens over slaet
 Met volle kracht, dan brant de haet
 Zoo fel aen alle zyden,
 Als 't vier dat Sodoms steên versflont,
 En welt met smoock op, uit den gront
 Der grondelooze poelen.
 Wat wraeck lescht een' onleschbren gloet?
 Wat smaectt haer zoeter dan haer bloet

J O S E P H

Al razende te koelen,
 In 't bloet, dat nu zoo lang geveergh,
 Door 't weigren zoo veel adders tergh,
 Als zy laet hairen krullen,
 En vlechten onder 't hullen?
 Waer schuimbeckte oit een tygerin,
 Door 't plondren van haer jongen,
 Van spyt om 't hart gewrongen,
 Zoo wreet, als afgekaetste Min?

Tegenzang.

Wat weiden kuische vrouwen
 Gerufter in den echten beemt;
 Daer zy, om lief noch leet vervreemt,
 Haer egade onderhouwen,
 Met kuffen, zonder valschen schijn:
 Daer twee paer lonckende oogen zijn
 Getuigen van die loncken,
 Waer door het een en eenigh paer
 Zijn krooft ziet lachen jaer op jaer,
 Met vriendelijcke voncken;
 Die 't ongeveinsde vierflagh slaet.
 Hier stelt de zedigheit hun maet.
 Hier nestlen geen krackeelen,
 Hier bloeit, door eerlijck teelen,
 De spruit, die stutten zal hier na,
 Met haere stercke schouderen,
 De veege en afgaende ouderen.
 'k Wensch Joseph zulck een wederga.

Toezang.

Zy wort vast van de zon
 Gebaeckert binnen On,
 In des Aertspriesters huis en hoven,
 Die Joseph, 's Konings rechte hant,

29

IN EGYPTEN.

Zal trouwen , en met zuivren brant
 In haeren schoot en boezem stoven ,
 En koestren . wat men aen haer ziet ,
 Is melck en bloet , en anders niet .
 Princeffen zullen 't bruitsbedt spreien :
 Wy hen met zang te bedde leien ,
 En huwen heilighlijck en knuisch
 't Aertspriesterlijcke aen Abrams huis .

HET VYFDE BEDRYF.

Staetjoffers . Voester .

WY zagen Apis noit met schooner rouw begraven .
 Wat schort de Voester ? wel , hoe dus ? wat schort de slaven ,
 Die in een' ring zoo drock verbaest en bezigh staen ? (raen .
 Wat wanckt'er , Voester ? zegh . *Voe* . Het geen ghy niet zoudt
Sta . Heeft eenigh slaef zich nu op 't hooge feest verloopen ?
Voe . Wie mist ghy hier in huis ? *Sta* . Hoe komt de poort wijd open ?
 Is yemant uitgegaen ? *Voe* . De Huisvooght is 't ontvlucht .
Sta . Waerom ? *Voe* . wy schoten toe , op 't jammerlijck gerucht ,
 Naer 't binnenste vertreck : daer lagh mevrouw verlegen ,
 En Joseph liep zijns weegs : maer dit waer best gezwegen .
Sta . Behoe ons , Isis : och zwijgh stil : och rep dit niet .
 Wat hooren wy ? zwijgh stil . *Voe* . Ghy hoort dat my verdriet
 Te melden : maer wat raedt ? hoe zal men dit verbloemen ?
 't Is al 't gezin bekend . ick durf het u niet noemen .
Sta . Nu zegh ons dan recht uit , hoe is 'ter meê gestelt ?
Voe . De Huisvooght wou mevrouw schofferen met geweld .
 Zy schreit vast daerze zit . hoe zal men dit bedecken ?
 Al 't water van den Nyl kan deze gruwelvlecken
 Niet wasschen uit zijn saem , noch slus zoo wit als sneeuw .
Sta . Nu zegh wat na van dien Godvruchtigen Hebreeuw .
 Hoe koel geliet hy zich , toen wy hem slus zoo trocken ,
 En nooden op het feest . hoe schuw was hy van jocken

En

J O S E P H

En boerten , als een die noit smaeck in vrouwen vondt .

Voe. Het stille water heeft gewis een' diepen gront .

Wat raedt ? mijn meester komt . wie kan haer krijten sussen ,

Voor zijn oplooptheit ? hy zal zijn gramschap blussen

In dat baldaedigh bloet . hy komt , my dunckt ick zie 't .

Sta. 't zal noodigh zijn , dat elck met maght hier tusschen schiet ,

En 't ongeluck verhoë , wanneer hy sta in 't midden

Van al het hofgezin . wy willen hem verbidden .

't Vergrijp is menschlijck en gebeurlijck . men verdoem

Hem tot een zachter straf : 't waer scha , dat zoo een bloem

In 't bloeienst van haer tijdt gemaeit wert , en bedurven .

Voe. Het waer zijn rechte loon : hy heeft het grof verkurven .

Staetsoffers . Potiphar . Voester .

MYn heer , is dit een feest en hooghtijt van gena ,
Zoo koom met uw gena uw hofgezin te sta .

Po. Wat 's dat gezeit ? hoe dus ? wat bidt ghy met u allen ?

Wat quaet is hier begaen ? *Sta.* Wie staen kan , die kan vallen :

't Vergrijp is menschelijck . *Po.* Hoe zal ick dit verstaen ?

Nu Voester , spreek klaer uit : wie heeft hier yet misdaen ?

Nu Voester , spreek , zegh op : wat houdt ghy u zoo achter ?

Voe. Een Koning onderhiel in 't hof een' trouwen wachter ,

Die voor zijn kamerdeur de wacht hiel nacht en dagh ;

Een hont zoo schoon en braef als menschen oogh oit zagh .

Hy liet zich nimmermeer van yemants handen streelen ,

Dan van den Koning zelf , die was gewoon te spelen

Met dien Trauwant , in 't hof zorghvuldigh opgevoedt .

Hy at van 's konings disch : men gaf hem overvloet

Van alles . 't licht had lust zijn' halsbant te beschijnen ,

Beslagen met sijn gout , en blaeckende robijnen .

Geen onhooffsch aengezicht dorst dencken , min bestaen ,

De kamer , daer zijn heer ging slapen , in te gaen ,

Als met bekende wacht : ja zelfs de hovelingen

Ontzagen 's wachters oogh , als zy de poort ingingen .

Maer 't schein als of dit Dier zich zelf vergeten had,
 Toen eens de koningin ter kamer innetrat:
 Het quam haer schrickelijck van achter aengevlogen,
 En greep haer by den hals, met gloënde en brandende oogen;
 En zonder datze wert geret van 't hofgezin,
 't Welck toefchoot op haer kreet, 't was met de koningin
 Gedaen: het Dier had al 't genoten goet vergeten,
 En kreegh voor 't halscieraet een' kneppel en een keten.

Po. Wat hoor ick daer? my schrickt. wie wanckelt in zijn trouw?
 Raect Joseph dit, of niet? *Voe.* Helaes! daer komt mevrouw.

Potiphar. Iempfar.

MYn lief, wat hoor ick hier? Hoe laet ghy 't hooft zoo hangē?
 De tranen biggelen langs d' opgekrabde wangen:
 De vlechten hangen los. wat 's d' oirzaeck dat ghy treurt?
 Hoe komt uw kleet aldus uit zijne ploy gesleurt?

Dit staet my zeltsaem voor. *Iem.* Och och, laet my betyen.

Po. Zegh op, verzwygh my niets. wat 's d' oirzaeck van dit lyen?

'k Wil weten wat hier schuilt: wat slaef u heb misdaen.

Zegh op, 't zal hem gewis niet ongestraft vergaen,

Al was 't de Huisvooght zelf. komt noch uw hart niet boven?

Wie is 't? *Iem.* 't Waer hachelijck of ghy dit zoudt gelooven.

Po. 'k Wil weten wat hier schuilt. *Iem.* Waer laet ick mijn verdriet?

Och och och och. *Po.* Zegh op: dit huilen vordert niet.

'k Wil weten wat hier schuilt, wat huis hier nu magh leggen.

Ghy weigert het, welaen, dees Voester zal 't my zeggen,

Dit grijs gerimpelt wijf. zegh op, eer ick 't u leer.

Voe. Gena, mijn heer, gena. *Po.* Zegh op, geen woorden meer.

Voe. Nadien ick 't melden moet, zoo bidde ick dan te voren,

Dat ghy wilt matigen de buy van uwen toren,

Op dat de strengheit niet de maet te buiten ga,

Maer lieflijck werd gemengt met goetheit en gena.

Ick had mevrouw alleen in haer vertreck gelaten,

Op hoop of d' eenzaamheit en stilte wat moght baten,

42
J O S E P H

En fuffen het gemoedt in zijn zwaermoedigheid .
 De flaven van der hant , door Josephs loos beleit ,
 Onthielen zich geruft op 't voorhof , zonder spreekken ;
 Toen snel en onvoorziens een keel wert opgesteeken ,
 Als van een mensch ter doodt verlegen , 'k weet niet hoe .
 Ick schoot naer het vertreck : dees slaeven schooten toe .
 Daer lagh mevrouw benaent , als een die angstigh baerde ,
 Zoo lang gelijkze was , en uitgestreckt ter aerde ,
 Het lichaem naeckt ten deel , de gansche boezem bloot .
 De flaven vlogen uit : de Huisvooght vluchte en vloodt ,
 Veel sneller dan een hart voor uit , en ging vast strijcken ,
 In 't schenkers huis , en wist van staen noch om te kijcken .
Po. Ghy flaven , zaeght ghy zelfs dien booswicht achter na ,
 Zoo knickt my toe : die vloeck , dat hem de Viergodt sla .
 Men sleep hem daetlijk hier . gaet leert hem voor u buigen .
 Wy hebben maer te veel bewijs aen zoo veel tuigen .
Iem. En of ghy twijfelde , zie daer , bezie dat kleet .
Po. Wat zie ick? Josephs rock? *Iem.* Hy greep my aen, ick kreet,
 En riep al 't huisgezin : de booswicht strax aen 't rennen ,
 En liet my 't kleet ten buit , op dat men klaer kon kennen
 Den koelen kuifchen aert van dit besneên geflacht .
 Ghy hebt my dien Hebreeuw , dien slaef , in huis gebraght ,
 Op dat uw bedde en huis al t'effens werd geschonden .
 Wie kan dit lochenen ? hy is op 't stuck bevonden .
 O schennis , ô mijn' eer , mijn zuiverheit leedt last .
 Och och och och och och . daer komt die fraeie gast .

Potiphar . Ioseph .

W At houdt ghy Potiphar . laet my mijn schande wreecken .
 VVech Joffers , laet my los . ô goddelooze treken .
 Laet los , laet los : wat schaet dat ick dees handen smet ,
 En schende aen zulck een' vloeck , dien schenner van mijn bedt .
 VVat moght ick , trouwelooze , aen u mijn huis vertrouwen !
 En straft men t'uwent zoo 't geweld aen echte vrouwen

Bedre-

Bedreven ? huichelaer , verft ſchaemte uw wangen niet ?
 Maer 't aengezicht befterft , om dat hy voor zich ziet
 Zoo veel getuigen . wie heeft my mijn ' dolck ontnomen ?
 Wat houdtghe my ? laet los , dat ick hem op magh komen ,
 En ruckende uit zijn borft het onbefneden hart ,
 Dat smacken , al bebloet en lillende , ô mijn ſmart !
 In 't eerloos aengezicht . ô al t' ondankbre ſnoodtheit !
 Dees half geſchende vrouw was oirzaeck van uw grootheit .
 Hoe dickwils badtze my , zoo minnelijck en kuiſch ,
 Dat ick u vijſlen zou in top van hof en huis .
 Beloont ghy zoo haer deught ? bewaert ghy zoo de Rechten
 Der vaden ? leeft ghy zoo ten ſpiegel van mijn knechten ,
 En ſlaven ? hebbe ick in mijn ' boezem opgequeeckt
 Een half vervroze ſlang , die my het hart aſtteeckt ,
 Zoo ras zy wat bekomt ? hoe vinde ick my bedrogen !
 Ghy ſlaven vleugelt hem , ras ruckt hem uit mijn oogen .

Io. Wat leit men my te laſt het geen ick nimmer docht !

Po. Ja lochen vry , 't geen ghy niet kunt ontkennen , nocht
 Verlochenen : wy ſtaen om geen bewys verlegen .
 Al zweegh al 't huisgezin , die mantel ſpreeckt u tegen ;
 Die mantel , die noch ſtrax dien huichelaer bedeckt ,
 Verraet nu 't eerloos hart . wat toeft men langer ? treckt
 En ſleept den booswicht voort in 's kerckers duifterniſſe ,
 Daer hy de klare zon en heldren middagh miſſe ;
 Nadien zijn miſdaet blijktt , zoo klaer gelijk de dagh .
 Mijn liefſte , ſchrey niet meer : laet varen dit geklagh .
 'k Sal hem dat ſchellemſtuck verleerende , haeft ſtellen
 Ten ſpiegel en ten ſchrick van zullecke gezellen .
 Ghy Joffers , leit mevrouw naer binnen . Voelter , ſla
 Zorghvuldigh dees bedruckte en aengevochte ga .
 De Joffers ſchorten haer ſchep moed . ſchep moed , mijn leven .
 Hoe laſtigh valt de gangk : ay ziet de beenen beven .
 Zy kan noch nauwelix bedaeren van dien ſchrick .
 't Is noodigh dat men 't hart door aenspraeck wat verquick .

229 169-A
47
JOSEPH IN EGYPTEN.

Maer wat een grooten strijt gevoelt mijn hart van binnen.
'k Moet haten, dien ick niet kan laten te beminnen.
O Joseph, 'k had mijn hoop en hart op u gezet.
Hoe braef had ghy mijn huis en al mijn' staet geret,
Mijn schriften, schatten, knechts en slaven, schuuren stallen,
En ackers. wat een stut is my zoo kort ontvallen,
In 't zekerst van mijn rust. waer toe verbode stof
Van wellusten gezocht? de schoonste bloem van 't hof,
In 't bloeienst van haer lent, stont lachende opgeloken
En reet voor u, had ick die lucht slechts eens geroken.
Nu legt ghy levend doot, door 't sterven van uw eer.
Nu smyt een oogenblik veel jaren dienst om veer.
Hoe kan zoo schoon een lijf, een geest begaest met reden,
Vermommen zulck een quaet, en die wanschapheden
Verbergen voor het oog der menschen, 't welck toch niet
Kan oordeelen, dan naer het geen 't uitwendigh ziet.
Bedeckt een fraey gestalt die leelijcke gebreken?
Moet ghy op 't hooge seest my juist naer 't harte steecken,
Door 't schenden van het pant, dat in mijn armen leit?
Mijn hoop had my van u wat anders toegezeit:
Maer anders schickt de mensch, en anders is 't beschoren.
Wanneer men droomt van rust wort d' onrust eerst geboren.

Rey van Engelen.

HOe menighmael bedrieght de schijn.
De trouw kan nergens veilig zijn.
De nare kercker, yfre keten,
En lasteringe op 't alderboofst
Verwacht te Hoof de Deught; wiens troost
Bestaet in Godt en 't goet geweten.
z' Omhelst haer lijden met gedult,
Terwylze boet een anders schult.